

Cyril van der Net,
Raadsadviseur/projectmanager auteursrecht
Ministerie van Justitie
c.b.van.der.net@minvenj.nl

c.c Amanda van Rij (Ministerie OCW) amanda.vanrij@minocw.nl
Lars Vos (Ministerie BuZa) lars.vos@minbuza.nl

betreft: Wikipedia en auteursrecht werken in publieke domein

Geachte heer van der Net,

We schrijven u namens Wikimedia Nederland, de organisatie die in Nederland Wikipedia ondersteunt en kennis vrij toegankelijk wil maken voor iedereen. Digitalisering van ons culturele erfgoed is hiervoor van groot belang, omdat hierdoor kennis ontsloten kan worden. Momenteel onderhandelt de Nederlandse overheid over de Europese richtlijn inzake auteursrechten in de digitale eengemaakte markt. Het besluit dat u wilt nemen over artikel 5 tijdens de dialoogonderhandelingen raakt de beschikbaarheid van dit erfgoed.

Wij zijn van mening dat dit een gebied is waar duidelijk behoefte is aan harmonisatie op EU-niveau. Daarom steunen wij het uitgangspunt "geen nieuw auteursrecht op exacte reproducties van werken in het publieke domein", zoals vermeld in artikel 5 1, onder a), in de mandaatstekst van het Europees Parlement.

Probleem - copyrightclaims

Al meer dan 10 jaar werken vrijwilligers van Wikipedia samen met Europese erfgoedinstellingen zoals musea, bibliotheken en archieven om met beperkte middelen zoveel mogelijk nationaal erfgoed te ontsluiten. Deze samenwerkingen zijn een belangrijke aanvulling op de grotere nationale initiatieven van verschillende lidstaten. Wanneer we werken aan digitaliseringsprojecten zorgen we ervoor dat we de auteursrechten respecteren; we plaatsen alleen materiaal online waarvan de auteursrechten verlopen zijn.

Dat het auteursrecht afloopt wordt helaas niet door alle instellingen als vanzelfsprekend gezien. We zijn de afgelopen jaren regelmatig geconfronteerd met valse copyrightclaims: het claimen van exclusieve rechten op werken waarvan het auteursrecht is verlopen. Het kan een

uitgeverij zijn die de term "alle auteursrechten nadrukkelijk voorbehouden" plaatst op een boek uit het publiek domein. Of een platenmaatschappij die rechten claimt op een traditioneel kinderliedje. Soms schermen zelfs met overheidsgeld gesubsidieerde musea hun collecties af en voorzien de afbeeldingen van nationale collecties van een copyrightbeperking. Ook zetten grote bedrijven zoals Google, Yahoo en Amazon hun bedrijfsvoering soms zo op dat ze copyfraude ondersteunen en hiervan profiteren [1]

Oplossing

Auteursrecht is bedoeld voor makers, om hun creatieve werken te beschermen. Het is niet bedoeld om exclusieve rechten te verlenen aan organisaties die door digitalisering een exacte, mechanische reproductie maken. Dit standpunt wordt helaas niet in alle lidstaten gehanteerd en veel partijen proberen toch auteursrecht te claimen op reproducties; hierdoor ontstaat onzekerheid, worden er juridische kosten gemaakt, en zijn er minder Europese samenwerkingsinitiatieven rond digitalisering.

Wij zijn van mening dat dit een gebied is waar duidelijk behoefte is aan harmonisatie op EU-niveau. Daarom steunen wij van harte het uitgangspunt "geen nieuw auteursrecht op exacte reproducties van werken in het publieke domein", zoals vermeld in artikel 5 1, onder a), in de mandaatstekst van het Europees Parlement.

Hoe zit het met inkomsten?

Het feit dat reproducties in het publiek domein zijn, belet de instellingen die de werken bezitten niet om reproducties te verkopen. Dit vindt voornamelijk plaats door verkoop van reproducties in de museumwinkel, en niet door exclusieve rechten op reproducties. Verscheidene studies en voorbeelden laten zien dat het beperken van toegang tot werken die zich in publieke domein bevinden geen significante inkomsten voor musea oplevert. [2] [3] [4] [5] Integendeel, verschillende case-studies wijzen op een omzettingstijging wanneer werken in het publieke domein overal beschikbaar zijn. [6] [7] [8]

Internationale aanbevelingen

Verschillende internationale organisaties en organisaties hebben gepleit voor het zekerstellen van het publiek domein:

- De **Europese Commissie** beveelt de lidstaten aan om "ervoor te zorgen dat materiaal in het publieke domein na digitalisering in het publieke domein blijft" (2011/711 / EU art. 5).
- **UNESCO** beveelt aan haar lidstaten de "bescherming van het publieke domein" aan, waaronder de erkenning dat "elk werk in het publieke domein door iedereen vrij in welke vorm of op welke manier dan ook mag worden gebruikt". (Internationaal instrument voor de bewaking van werken in het openbare domein, pagina 15 [9])

- Een **WIPO-studie** concludeert dat "elke promotie van het publieke domein gericht [moet] zijn op het vrij [...] gebruik van collectieve middelen [...] en elke terugname van exclusiviteit moet voorkomen". (Scopingstudie over auteursrecht en naburige rechten en het publieke domein, pagina 9 [10])
- **Europeana** verklaart expliciet dat "wat zich in het publieke domein bevindt, in het publieke domein moet blijven" en dat "exclusieve controle over werken in het publieke domein niet opnieuw kan worden ingesteld". (Public Domain Charter [11])

Help ons om ons cultureel erfgoed te behouden

Het ingestorte archiefgebouw van de stad Keulen in 2008, de aardbeving in Midden-Italië 2016 en de brand in het Nationaal Museum in Brazilië in 2018 hebben kunst en artefacten van onschatbare waarde vernietigd. In al deze rampen waren veel van de objecten niet gedigitaliseerd. Deze gebeurtenissen zijn een waarschuwing dat ons cultureel erfgoed een vervaldatum heeft, hoe goed we het ook beschermen. Ondersteuning van publieke domein in de EU-auteursrechtwetgeving zou ons in staat stellen om meer van ons erfgoed te digitaliseren en daarmee te ontsluiten en veilig te stellen. Wij vragen u dringend om ons hierin te steunen.

Vanzelfsprekend zijn we graag bereid om ons standpunt in een gesprek nader toe te lichten. Daarbij kunnen we ook laten zien hoezeer de vrije encyclopedie Wikipedia, en andere projecten van de Wikimedia-beweging, afhankelijk zijn van een modern stelsel van auteursrecht.

Met vriendelijke groet,

Sandra Rientjes
Directeur

[1]<https://www.theregister.co.uk/2009/06/26/copyfraud/>

[2]http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/1001/wipo_pub_1001.pdf

[3]https://www.kdl.kcl.ac.uk/fileadmin/documents/pubs/USMuseum_SimonTanner.pdf

[4]https://www.arthistorynews.com/articles/4891_UK_art_historians_call_for_abolition_of_image_fees_ctd

[5]<https://www.theartnewspaper.com/news/museums-right-to-charge-image-fees-is-called-into-question>

- [6]<https://pro.europeana.eu/post/democratising-the-rijksmuseum>
- [7]https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2120210
- [8]<https://www.clir.org/pubs/reports/pub157/>
- [9]<http://unesdoc.unesco.org/images/0008/000828/082879eb.pdf>
- [10]http://www.wipo.int/edocs/mdocs/mdocs/en/cdip_4/cdip_4_3_rev_study_inf_1.pdf
- [11]<https://www.europeana.eu/portal/en/rights/public-domain-charter.html>

<p>Dear [[Relevant Ministry/Negotiator]],</p> <p>We are writing to you from Wikimedia [[your organisation]], an association whose mission is to make knowledge accessible. We believe that our cultural heritage needs to be digitised in order to be preserved and enjoyed by all. We will be directly affected by the decision you make on Article 5 during the trilogue negotiations of the Copyright in the Digital Single Market Directive.</p>	<p>Geachte ,</p> <p>We schrijven u namens Wikimedia Nederland, de organisatie die in Nederland Wikipedia ondersteunt en kennis vrij toegankelijk wil maken. Digitalisering van ons culturele erfgoed is hiervoor van groot belang omdat hierdoor deze kennis ontsloten kan worden. Momenteel onderhandelt de Nederlandse overheid over de Europese richtlijn inzake auteursrechten in de digitale eengemaakte markt. Het besluit dat u wilt nemen over artikel 5 tijdens de dialoogonderhandelingen raakt de beschikbaarheid van dit erfgoed.</p> <p>Wij zijn van mening dat dit een gebied is waar duidelijk behoefte is aan harmonisatie op EU-niveau. Daarom steunen wij het uitgangspunt "geen nieuw auteursrecht op exacte reproducties van werken in het publieke domein", zoals vermeld in artikel 5 1, onder a), in de mandaatstekst van het Europees Parlement.</p>
<p><u>Issue - Copyfraud</u></p> <p>For more than a decade now our volunteers have engaged in cooperation projects with cultural heritage institutions, often smaller museums and archives with limited funds. [[local examples, if available]]. Such collaborations fill an important gap where public services cannot suffice and it also becomes important for community building around these institutions. Whenever we engage in digitisation projects, we make sure that we only preserve national heritage of which copyright has expired.</p>	<p><u>Probleem - Copyfraud</u></p> <p>Al meer dan 10 jaar werken vrijwilligers van Wikipedia samen met Europese erfgoedinstellingen zoals musea, bibliotheken en archieven om met beperkte middelen zoveel mogelijk nationaal erfgoed te ontsluiten. Deze samenwerkingen zijn een belangrijke aanvulling op de grotere nationale initiatieven van verschillende lidstaten. Wanneer we werken aan digitaliseringsprojecten zorgen we ervoor dat we de auteursrechten respecteren; we plaatsen alleen materiaal online waarvan de auteursrechten verlopen zijn.</p> <p>Dat het auteursrecht verloopt wordt helaas niet door alle instellingen als vanzelfsprekend gezien. We zijn de afgelopen jaren regelmatig</p>

<p>Unfortunately, the respect for this basic principle of copyright has been eroding for a few decades now. We are increasingly confronted with the issue of copyfraud in the form of claims to exclusive rights on works whose copyrights have expired. It can be a publisher claim “all rights reserved” on a public domain book to prevent reuse. Or a music company claiming copyright on a traditional song. Sometimes even publicly funded museums are pressured to neglect their mission and try to lock in their collections. Other times large corporations like Google, Yahoo, and Amazon structure their businesses to assist copyfraud and profit from it [1]</p>	<p>geconfronteerd met valse copyrightclaims: het claimen van exclusieve rechten op werken waarvan het auteursrecht is verlopen. Het kan een uitgever zijn die "alle rechten voorbehouden" claimt op een boek dat in het publiek domein is om zo hergebruik te voorkomen. Of een platenmaatschappij die auteursrechten claimt op een traditioneel kinderliedje. Soms negeren zelfs met overheidsgeld gesubsidieerde musea hun publieke taak door hun collecties af te schermen en afbeeldingen van werken auteursrechtelijk te beschermen. Soms zetten grote bedrijven zoals Google, Yahoo en Amazon hun bedrijfsvoering zo dat ze copyfraude ondersteunen en hiervan profiteren [1]</p>
<p><u>Solution</u> Copyright is clearly not intended to grant exclusive rights to anyone making a faithful reproduction. However this is unfortunately not the case in all Members States and many actors are trying to claim copyright nonetheless, creating uncertainty, legal cost and ultimately resulting in less digitisation collaborations. We feel that this is one of the areas where there is clear need for harmonisation on the EU level. We therefore strongly support a “no new copyright on exact reproductions of public domain works” principle, as stated in Article 5 1(a) in the European Parliament mandate text.</p>	<p><u>Oplossing</u> Auteursrecht is bedoeld voor makers, om hun creatieve werken te beschermen. Het is niet bedoeld om exclusieve rechten te verlenen aan organisaties die door digitalisering een exacte, mechanische reproductie maken. Dit standpunt wordt helaas niet in alle lidstaten gehanteerd en veel partijen proberen toch auteursrecht te claimen op reproducties; hierdoor ontstaat onzekerheid, worden er juridische kosten gemaakt, en zijn er minder Europese samenwerkingsinitiatieven rond digitalisering.</p> <p>Wij zijn van mening dat dit een gebied is waar duidelijk behoefte is aan harmonisatie op EU-niveau. Daarom steunen wij van harte het uitgangspunt "geen nieuw auteursrecht op exacte reproducties van werken in het publieke domein", zoals vermeld in artikel 5 1, onder a), in de mandaatstekst van het Europees Parlement.</p>
<p><u>What about revenues?</u></p>	<p><u>Hoe zit het met inkomsten?</u> Het feit dat reproducties in het publiek domein zijn, belet de</p>

<p>The fact that reproductions are in the public domain does not prevent the institutions owning the works from selling reproductions. Such sales are driven primarily by the location of the sale (the museum shop) rather than the existence of exclusive rights. A multitude of studies and examples demonstrate that limiting access to public domain to works do not generate significant revenues for museums. [2][3][4][5] On the contrary, several case studies point to a spike of revenue when public domain works are widely available. [6][7][8]</p>	<p>instellingen die de werken bezitten niet om reproducties te verkopen. Dit vindt voornamelijk plaats door verkoop van reproducties in de museumwinkel, en niet door exclusieve rechten op reproducties. Verscheidene studies en voorbeelden laten zien dat het beperken van toegang tot werken die zich in publieke domein bevinden geen significante inkomsten voor musea oplevert. [2] [3] [4] [5] Integendeel, verschillende case-studies wijzen op een omzettingstijging wanneer werken in het publieke domein overal beschikbaar zijn. [6] [7] [8]</p>
<p><u>International recommendations</u></p> <p>Several international bodies and organisations have endorsed a public domain safeguard:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● The European Commission recommends to Member States to act on “ensuring that material in the public domain remains in the public domain after digitisation” (2011/711/EU Art.5). ● UNESCO recommends the “safeguarding of the public domain” to its member states, which includes the recognition that “any work in the public domain may be freely used in any form or manner by anybody”. (International Instrument for the Safeguarding of Works in the Public Domain, page 15 [9]) ● A WIPO study concludes that “any promotion of the public domain should aim at safeguarding [...] the free use of collective resources [...] and avoid any recapture of exclusivity”. (Scoping study on copyright and related rights and the public domain, page 9 [10]) 	<p>Internationale aanbevelingen</p> <p>Verschillende internationale organisaties en organisaties hebben gepleit voor het zekerstellen van het publiek domein:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● De Europese Commissie beveelt de lidstaten aan om “ervoor te zorgen dat materiaal in het publieke domein na digitalisering in het publieke domein blijft” (2011/711 / EU art. 5). ● UNESCO beveelt aan haar lidstaten de "bescherming van het publieke domein" aan, waaronder de erkenning dat "elk werk in het publieke domein door iedereen vrij in welke vorm of op welke manier dan ook mag worden gebruikt". (Internationaal instrument voor de bewaking van werken in het openbare domein, pagina 15 [9]) ● Een WIPO-studie concludeert dat "elke promotie van het publieke domein gericht [moet] zijn op het vrij [...] gebruik van collectieve middelen [...] en elke terugname van exclusiviteit moet voorkomen". (Scopingstudie over auteursrecht en

<ul style="list-style-type: none"> ● Europeana explicitly states that “what is in the Public Domain needs to remain in the Public Domain” and “exclusive control over Public Domain works cannot be re-established”. (Public Domain Charter [11]) 	<p>naburige rechten en het publieke domein, pagina 9 [10])</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Europeana verklaart expliciet dat "wat zich in het publieke domein bevindt, in het publieke domein moet blijven" en dat "exclusieve controle over werken in het publieke domein niet opnieuw kan worden ingesteld". (Public Domain Charter [11])
<p><u>Please help us preserve our cultural heritage</u></p> <p>The collapse of the Cologne city archives in 2008, the 2016 Central Italy earthquake and the Museu Nacional fire in 2018 have all destroyed priceless art and artefacts. In all these cases many of the objects were not digitised. They all serve as a reminder that our cultural heritage has an expiration date, no matter how well we protect it. Supporting a public domain safeguard in EU copyright legislation would enable us to digitise and thereby secure more of our heritage. Please help us with that!</p>	<p>Help ons om ons cultureel erfgoed te behouden</p> <p>De instorting van het archiefgebouw van de stad Keulen in 2008, de aardbeving in Midden-Italië 2016 en de brand in het Nationaal Museum in Brazilië in 2018 hebben kunst en artefacten van onschatbare waarde vernietigd. In al deze gevallen waren veel van de objecten niet gedigitaliseerd. Deze gebeurtenissen zijn een waarschuwing dat ons cultureel erfgoed een vervaldatum heeft, hoe goed we het ook beschermen. Ondersteuning van publieke domeinbeveiliging in de EU-auteursrechtwetgeving zou ons in staat stellen om meer van ons erfgoed te digitaliseren en daarmee te beveiligen. Wij vragen u dringend om ons hierin te steunen.</p> <p>Vanzelfsprekend zijn we graag bereid om ons standpunt in een gesprek nader toe te lichten. Daarbij kunnen we ook laten zien hoezeer de vrije encyclopedie Wikipedia, en andere projecten van de Wikimedia-beweging, afhankelijk zijn van een modern stelsel van auteursrecht.</p>
<p>[1]https://www.theregister.co.uk/2009/06/26/copyfraud/ [2]http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/1001/wipo_pub_1001.pdf [3]https://www.kdl.kcl.ac.uk/fileadmin/documents/pubs/USMuseum_SimonTanner.pdf [4]https://www.arthistorynews.com/articles/4891_UK_art_historians_call_for_abolition_of_image_fees_ctd</p>	

[5]<https://www.theartnewspaper.com/news/museums-right-to-charge-image-fees-is-called-into-question>

[6]<https://pro.europeana.eu/post/democratising-the-rijksmuseum>

[7]https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2120210

[8]<https://www.clir.org/pubs/reports/pub157/>

[9]<http://unesdoc.unesco.org/images/0008/000828/082879eb.pdf>

[10]http://www.wipo.int/edocs/mdocs/mdocs/en/cdip_4/cdip_4_3_rev_study_inf_1.pdf

[11]<https://www.europeana.eu/portal/en/rights/public-domain-charter.html>